

Vergadering van het college van burgemeester en wethouders

d.d. 30 november 2021

agendapunt:

Onderwerp	Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022	
Zaaknr.	54162	
Datum	18 november 2021	
Vorbereid door	G. Geluk	Cluster Financiën
Portefeuillehouder	A. Heijstee-Bolt	
Financiële gevolgen / dekking	Niet van toepassing.	
Bijlage(n)	1. Oplegbrief Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022; 2. Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022; 3. Uitvoeringsprogramma generiek interbestuurlijk toezicht 2022.	
Openbaar	ja	
Gemeenteraad	nee	
Beslisapunten	1. in te stemmen met het aangaan van de Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022; 2. de burgemeester te mandateren om de Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022 te ondertekenen namens het college.	
Samenvatting	In 2013 ging de provincie met alle Zuid-Hollandse gemeenten bestuursovereenkomsten aan met afspraken over de invulling van het interbestuurlijk toezicht. Die overeenkomsten zijn niet meer actueel als gevolg van gewijzigde inzichten en wijzigingen in wet- en regelgeving. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar verwachting in de loop van 2022, is een natuurlijk moment aangebroken om nieuwe geactualiseerde overeenkomsten aan te gaan. De provincie sluit daarom met alle Zuid-Hollandse gemeenten een nieuwe bestuursovereenkomst af. Het college is gevraagd in te stemmen met deze overeenkomst en de burgemeester te mandateren om deze overeenkomst te tekenen.	

	conform advies	bespreken	opmerkingen
A. Heijstee-Bolt			
F.M. Schoonderwoerd			
P.C. van der Wereld-Verkerk			
Y. Peters-Adrian			
I.A.A. van der Meer			
A.J.E. van der Werf-Bramer			

Besluit d.d. 30 november 2021

Conform besloten

Inleiding

In 2013 ging de provincie met alle Zuid-Hollandse gemeenten bestuursovereenkomsten aan met afspraken over de invulling van het interbestuurlijk toezicht (IBT). Die overeenkomsten zijn niet meer actueel als gevolg van gewijzigde inzichten en wijzigingen in wet- en regelgeving. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar verwachting in de loop van 2022, is een natuurlijk moment aangebroken om nieuwe geactualiseerde overeenkomsten aan te gaan. De provincie zal daarom met alle Zuid-Hollandse gemeenten een nieuwe bestuursovereenkomst afsluiten.

Bijgaand treft u de bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022 aan, die Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland met uw college willen afsluiten.

Als uw college tot het aangaan van de bestuursovereenkomst besluit, verzoekt de provincie dit vóór 1 december 2021 kenbaar te maken.

Wat willen we bereiken

Het doel van deze overeenkomst is om afspraken vast te leggen over samenwerking, rollen, belangen en verantwoordelijkheden binnen het interbestuurlijk toezicht tussen de provincie als toezichthouder en de gemeente als toezichtontvanger.

Hierbij is van belang dat de provincie haar wettelijke taak als toezichthouder kan uitvoeren en de gemeente bijdraagt aan een beter inzicht in de naleving van haar wettelijke medebewindstaken om zodoende bij te dragen aan een goed openbaar bestuur en daarmee aan het maatschappelijk belang.

Onderbouwing

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Het IBT bestaat uit:

- Specifiek toezicht (Financieel toezicht);
- Generiek toezicht (Ruimtelijke ordening, Omgevingsrecht, Monumentenzorg en archeologie, Archief- en informatiebeheer en Huisvesting vergunninghouders).

De generieke toezichtsgebieden richten zich op taken met een grote maatschappelijke impact op het moment dat het in de uitvoering fout gaat.

Het generiek interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie. Het vindt zijn basis in de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT), die in 2012 in werking is getreden.

Op basis van deze wet houdt de provincie (interbestuurlijk) toezicht op de wettelijke taakbeartiging van gemeenten. De provincie gaat na of de gemeenten haar taken op genoemde toezichtsgebieden op orde hebben en van belang daarbij is dat de horizontale verantwoording van college naar de raad en controle van de raad op het college goed functioneren.

Nieuwe bestuursovereenkomst IBT

De uitgangspunten voor het interbestuurlijk toezicht blijven op hoofdlijnen dezelfde; afspraken die destijds zijn gemaakt hadden betrekking op m.n. de informatievoorziening en versterking van de horizontale controle door de gemeenteraad en verticaal toezicht door de provincie.

De uitkomsten van de onlangs uitgevoerde landelijke evaluaties vormen de basis voor de nieuwe provinciale beleidsnotitie 'Generiek IBT – van reactief naar proactief'; waarin is bepaald dat Gedeputeerde Staten met alle Zuid-Hollandse gemeenten een nieuwe bestuursovereenkomst afsluiten. In de bestuursovereenkomst is afgesproken dat de nadere uitwerking van het IBT wordt vastgelegd in het uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma kan gewijzigd worden bij wijzigingen van wet- en regelgeving, de vijf actielijnen uit de Agenda Toekomst (interbestuurlijk) Toezicht (ATT) of andere significante ontwikkelingen binnen het interbestuurlijk toezicht.

Wijzigingen in het IBT proces

Oude werkwijze

Alle Zuid-Hollandse gemeenten stelden jaarlijks een eigen IBT-bijlage op die onderdeel uitmaakte van de jaarstukken. Vervolgens toetste de provincie aan de hand van de IBT-bijlagen en aanvullende informatie hoe het stond met de uitvoering van de wettelijke taakbeartiging door de gemeenten. Op basis van deze informatie bepaalde de provincie de intensiteit van het toezicht. De door de gemeenten aangeleverde informatie met het oordeel van de provincie werd door de

provincie opgenomen in het totaalbeeld van alle Zuid-Hollandse gemeenten. Dit werd dan door de provincie gepubliceerd via een rapportage Interbestuurlijk Toezicht over het betreffende jaar.

Nieuwe werkwijze

De nieuwe werkwijze is gebaseerd op systematisch toezicht. Hieronder volgt een toelichting op dit systematische toezicht.

De IBT-ladder

De aandacht die een gemeente krijgt is afhankelijk van het toezichtsgebied, maar ook van de mate waarin er (mogelijk) sprake is van taakverwaarlozing binnen het toezichtsgebied. Om dit te bepalen wordt gebruik gemaakt van de IBT-ladder. De stappen op de IBT-ladder bestaan onder andere uit het delen van informatie, voeren van dialoog en zo nodig maken van afspraken voor verbetering. Hoe hoger de trede op de ladder, hoe meer aandacht de provincie voor de gemeente zal hebben.

IBT LADDER	OORDEEL
0. Data analyse	
1. Signaleren	
2. Informatie opvragen en beoordelen	
3a. Actief toezicht (ambtelijk)	
3b. Actief toezicht (bestuurlijk)	
4. Juridische vooraankondiging	
5. Besluit tot indeplaatsstelling	
6. Sanctie en indeplaatsstelling	

indeplaatsstelling = alle maatregelen die nodig zijn om de wettelijke taken uit te voeren worden dan door de toezichthouder genomen; in naam van en voor rekening van de gemeente.

Aan het begin van het jaar 2022 zal de provincie starten met een nulmeting. Aan de hand daarvan zal bekeken worden of de gemeente al dan niet op de IBT-ladder geplaatst zal worden.

Gemeenten die op de IBT-ladder terechtkomen worden benaderd om een afspraak te maken (groen - *signaleren*). De provincie zal aanvullende informatie opvragen om te bepalen of er (mogelijk) sprake is van taakverwaarlozing (geel). Indien dit het geval is zullen eerst op ambtelijk niveau afspraken gemaakt worden over een verbeterplan met concrete acties en termijnen (oranje); het verbeterplan is vormvrij. Mocht dat niet baten, dan zal het bestuurlijk opgeschaald worden (rood). In het uiterste geval kan het leiden tot een besluit tot indeplaatsstelling en sanctie (zwart).

De toetsing of er mogelijk sprake is van taakverwaarlozing vindt plaats op basis van de indicatoren per toezichtsgebied (toetsingscriteria), met als kader de bijbehorende wet- en regelgeving. Deze zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Bij de periodieke toetsing kan de toezichthouder, naast de beschikbare data, daarbij ook andere signalen betrekken. Denk daarbij aan berichtgeving in de pers of meldingen van inwoners.

Om inzicht te geven in hoeverre de gemeenten in Zuid-Holland hun taken in medebewind goed uitvoeren, geeft de provincie vanuit het systematisch onderzoek een oordeel. Het betreft een oordeel per toezichtsgebied en een overkoepelend oordeel per gemeente. Het oordeel is direct gekoppeld aan de trede op de IBT-ladder, zoals hierboven geschetst. Het provinciale oordeel publiceert de provincie in het IBT-dashboard. Het dashboard wordt regelmatig bijgewerkt, zodat het actuele informatie bevat. [Raadpleeg het IBT-dashboard via deze link.](#)

Daar zal ook IBT-informatie over voorafgaande jaren te vinden zijn. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt of de gemeente op bepaalde toezichtsgebieden al dan niet een structureel knelpunt heeft en hierdoor wordt vergelijking met andere gemeenten mogelijk gemaakt.

Uitvoering

Kosten

Niet van toepassing.

Participatie en tijdlijn

Van inwonerparticipatie is in dit geval geen sprake.

Met ingang van 1 januari 2022 treedt, na ondertekening door de provincie en de gemeente, de bestuursovereenkomst in werking. De oude bestuursovereenkomst uit 2013 komt hiermee te vervallen. De verwachting is dat de overgang van het oude IBT naar de nieuwe werkwijze enige tijd zal vergen. Daarom geldt 2022 als een overgangsjaar. In dat jaar werkt de provincie o.a. aan het IBT-dashboard, gevolgen voor het toezicht van de invoering van de Omgevingswet en actielijnen van de ATT.

Risico's

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie

<i>Doelgroep</i>	<i>Boodschap</i>	<i>Middel</i>	<i>Planning</i>
Provincie Zuid-Holland	Akkoord met bestuursovereenkomst IBT 2022	Getekende bestuursovereenkomst IBT 2022	< 01-12-2021

Ondernemingsraad

Niet van toepassing.

Integraliteit

De nieuwe werkwijze gebaseerd op systematisch toezicht is ambtelijk afgestemd met de betrokken beleidsmedewerkers omdat zij verantwoording afleggen over deze toezichtsgebieden. Allen zijn akkoord met de nieuwe werkwijze. Daarnaast is het voorstel besproken met wethouder Financiën, mevrouw P.C. van der Wereld en afgestemd met de burgemeester, mevrouw A. Heijstee-Bolt (portefeuillehouder). Het voorstel is gezien en akkoord bevonden.